

املا و دانش ادبی

صفحه‌ی ۵۷ و ۵۸ کتاب درسی

۱ با حروف آخر هر واژه، مانند نمونه واژه‌های جدیدی از متن درس بنویسید.

ه	ا	گ	د	ا	ز	ز	ی	گ	ن	ا	ن	ا	ج	ی
ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج
ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا
ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن
ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش
ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا
ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر

نگارش

۲ با توجه به متن درس، غلط‌های املائی را پیدا کنید و شکل درست آن را در جدول بنویسید.

محمد و پدرش برای یک سفر طولانی صمرقند را ترک کردند.

محمد از هر فرستی برای آموختن استفاده می‌کرد.

عطار نسخه‌ای از کتاب اصرارنامه‌ی خود را به محمد هدیه داد.

بهاء‌الدین به سفارش عطار مراغب محمد بود؛ چون او آینده‌ی درخشانی داشت.

شکل صحیح واژه	واژه‌ی غلط
طولانی	تولانی
صمرقند	صمرقند
فرست	فرست
نسخه	نسخه
اصرارنامه	اصرارنامه
مراقب	مراغب

۳ کدام یک از شعرهای زیر مثنوی است؟ دلیل بیاورید.

باز به گردون رسید، ناله‌ی هر مرغزار

ناله‌ی موزون مرغ، بوی خوش لاله‌زار

الف) باد بهاری وزید از طرف مرغزار

خبر و غنیمت شمار، جنبش باد ربیع

ب) ز بهر نیایش، سر و تن بشست

از آن پس نهاد از بر خاک، سر

ز هر بد، تویی بندگان را پناه

یکی پاک جای پرستش بخت

چنین گفت: کای داور دادگرا

تو دادی مرا، گردی و دستگاه

شعر «ب» مثنوی است. جای قرار گرفتن قافیه، قالب شعر را تعیین می‌کند. در ابیات گزینده «ب» می‌بینیم که هر بیت قافیه‌ای جداگانه دارد و قافیه‌ی هر بیت با بیت بعد فرق دارد. به این قالب، مثنوی گفته می‌شود.

صفحه‌ی ۶۰ کتاب درسی

کارگاه نویسندگی

۲ برداشت خود را از «چو خواهی که نامت نماند نهان مکن نام نیک بزرگان نهان» در یک بند بنویسید.

اگر انسان بخواهد نام نیک و یاد او در ذهن همه بماند، باید در طول زندگی‌اش از بزرگان یاد کند و به آنها احترام بگذارد. اگر انسانی به چشم حقارت یا توهین یا بی‌توجهی به انسان‌های بزرگ نگاه کند، بی‌شک نزد مردم اعتباری نخواهد داشت و پس از مرگش از او به نیکی یاد نمی‌کنند.

